

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.

Titel: Udrag fra Ægtestand

Citation: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: "Ægtestand", i Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: *Ægtestand*, udg. af Vibeke Blaksteen, Dansk Lærerforening/Skov, cop. 1982, s. 18. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem15-shoot-idm140012813511424/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Ægtestand

Sophie kort. — »Nu Gudskelov!« sagde Annette: »saa er du vel selv lidt trøstet med det samme? Lad mig se paa dig! Naa! nu ser du dog mindre ulykkelig ud, end for lidt siden.« — Ja jeg tilstaar det,« svarede Sophie: »min stakkels Antons Sorg bedrøvede mig. For et Barn er en saadan Sorg ligesaa bitter, som et alvorligere Tab for en af os. Han havde glædet sig saa meget til den Herlighed i Aften, og hans Glæde er min.« Med sagtere Stemme tilføjede hun: »Jeg har jo ingen anden!« — »Se saa!« raabte Annette triumferende: »Det kan jeg lide, nu tilstaar du selv« ... Sophie afbrød hende: »Intet tilstaar jeg, jeg har intet at tilstaa, intet at beklage mig over, uden min egen Barnagtighed. Tal ikke mere derom — Ferdinand tog hendes Haand og kyssede den, idet han sagde: »Nej for Guds Skyld! Lad os intet sige, som kan bedrøve vor Sophie. Hun er den gode Engel i vor Kreds, vi kan ikke noksom ære hende.« — »Hvad befaler?« udbød Annette, idet hun med et vredt Ansigt vendte sig til sin Forlovede og stødte hans Haand tilbage, da han vilde hjælpe Damerne at stige til Vogns.

Næste Formiddag sad Sophie ved sit Arbejdsbord i sin nette huslige Dragt, da Annette traadte ind til hende med ganske forgrædte Øjne. »Lad mig sidde lidt her,« sagde hun: »jeg keder mig gyseligt ved at sidde alene inde i mit Værelse.« — »Vær velkommen,« sagde Sophie mildt. — »Klokken er over to,« raabte Annette, »jeg har været herinde et Par Gange i Formiddag, men du var ikke her i Stuen. Du gik vel og vrøvlede med dine huslige Forretninger. Ja du

er egentlig lykkelig, at du kan finde Smag i saadanne Ting, som man skulde synes, var en tung Byrde!« — »Ja Gudskelov!« svarede Sophie: »jeg finder Fornøjelse i at bestyre mit Hus. Det optager langtfra ikke al min Tid, og om det engang imellem synes lidt besværligt, saa glæder jeg mig, naar jeg er færdig, og kan sidde rolig ved mit Haandarbejde eller ved en Bog.« — »Haandarbejde?« gentog Annette: »Det er godt nok, men jeg bliver altid ked af ethvert Arbejde, inden jeg faar det færdigt; og læse alene, det gider jeg heller ikke. Spille og synge bliver man ogsaa snart træt af, naar ingen hører derpaa, og saadan er det med alting. Jeg er egentlig ked af at leve.« — »Er det over saadanne Betragtninger, du har grædt?« spurgte Sophie. — »Nej,« udbrød Annette, med bestandig stigende Heftighed: »jeg har nok andet at græde for. Ferdinand gør mig ulykkelig.« — »Hvorledes!« raabte Sophie: »Ferdinand er det føjeligste, kærligste af alle Mennesker!« — »Jo jeg takker!« svarede Annette: »Han lovede mig i Aftes at bringe mig en Buket til Fru Prahling og at følge med mig hen at gratulere hende, men jeg har ikke set ham for mine Øjne. Nej han har ikke mindste Opmærksomhed for mig.« — »Han maa have faaet Forfald,« sagde Sophie: »Han skulde dog ikke være blevet syg? Lad os sende Bud til ham!« — »Det har jeg gjort,« udbrød Annette: »Han er redet ud i Morges tidlig. Hvad synes dig?« — Annette gav nu sin Forbitrelse Luft i en Strøm af Taarer. Da hun var blevet noget rolig, forholdt Sophie hende i sagtmødige Udtryk det urime-

lige i hendes Handlemaade og Meninger, og forestil-
lede hende, hvilken ulykkelig Fremtid hun paa denne
Maade beredte sig og sin tilkommende Mand. Annette
forsvarede sig først stille, siden med Heftighed, og
kom til sidst til at sige: »Tror du, at jeg vil finde mig
i, at min Mand behandler mig med en saadan Stolt-
hed og Ligegyldighed, som *din* Mand viser imod dig?
Tænk paa hvad du sagde i Aftes: Du har ingen anden
Glæde end dit Barn.« — Sophie blev rød. »De Ord
slap mig af Munden,« sagde hun, »men det var i en
barnagtig Hidsighed, og jeg fortrød dem straks, og
har endnu mere haft Anledning til at fortryde dem
i Dag; thi i Morges, inden Anton gik i Skole, fortalte
han mig med funklende Øjne, at i Aftes, da vi var
kørt, tog hans Fader ham ind i sit Værelse, lod ham
more sig med at klippe i Papir, og siden, medens de
drak The sammen, viste han ham Billeder i den Bog,
jeg havde flyet Drengen, og gjorde Kortkunster for
ham. Ser du! Lindal er mildere og virkelig bedre, end
han selv vil være bekendt. Han er en elskværdig, en
fornuftig, en kæk Mand, alle ærer hans Klogskab og
Retskaffenhed; skulde hans Kone da beklage sig?
Skulde hun ikke være stolt af ham, og agte sig lykkel-
ig frem for tusinde andre i hendes Stilling? Du véd
selv, Annette, at jeg aldrig tilforn har indladt mig
med dig i denne Sag. Hvad der er Mand og Hustru
imeilem, bør være en Hemmelighed mellem Gud og
dem. Men da vi nu er kommet paa dette Kapitel, og
jeg ogsaa fra min Side har berørt dit intimeste For-
hold, saa lad mig ved denne Lejlighed bede dig, ikke

oftere i min Nærværelse at lade Lindal høre, at du tror at bemærke, at han ikke elsker mig længere. Det er noget, du ikke kan bedømme, og det smerter mig at høre udtalt med rene Ord, hvad der ængster mig blot at tænke.« — »Men,« svarede Annette, »mig ængster det at tænke, at han ikke elsker dig, og hører ham selv saa godt som udtale det med rene Ord. En Kone paa 23 Aar, smuk, god og from, med et saa elskende Hjerter som dit, skal hun saa lidt paaskønnes? Skal hun henleve sine skønneste Aar, uden den Kærlighed, som alene« ... Sophie afbrød hende: »O Annette, til! Du ved ikke, hvor du bedrøver mig! Saaledes maa man ikke tale til mig! Det er ogsaa usandt. Har jeg ikke nydt Kærlighedens Lykke? Hvor højt har ikke Lindal elsket mig, og jeg ham?« — »Har!« svarede Annette: »Et saadant *Præteritum* i det berømte Verbum: at *elske!* Det skal vel hjælpe!« — »Hvem siger,« udbrød Sophie, »at vi ikke endnu elsker hinanden? Jeg elsker ham uforandret. Og han?« — Taarerne kom hende i Øjnene: »Ak, om han ikke elsker mig saa højt, som i fordums Dage, saa er han dog tilfreds med mig, og det er allerede meget. At han skulde være lykkelig, var jo dog mit højeste Ønske. Desuden, jeg er ogsaa fornuftig nok til at indse, at jeg — skønt jeg ikke har Grund til at foragte mig selv — dog er en ubetydelig Person, som man kan kede sig med, et af de Fruentimmer, som vel kan erhverve sig Venskab og Tillid, men ikke kan blive Genstand for en Mands bestandige Kærlighed, eller for nogen Lidenskab. Sandt at sige, saa gør det mig

undertiden bitterlig ondt at tænke dette; men jeg føler, at det er saa, og derfor maa jeg befiite mig paa Resignation.« — »Ja,« sagde Annette, »der kommer vi ogsaa paa en Materie, som jeg ofte har tænkt paa. Man siger, at enhver gælder for det, som han giver sig ud for. Hvorfor gør du dig saa lidt gældende? Du har haft samme Opdragelse som jeg, erhvervet dig de samme Talenter, om end i ringere Grad; hvorfor gør du dem ikke gældende i Selskabet, men udøver f. Eks. Musikken kun for lukkede Døre, saa at sige?« — Sophie svarede: »Jeg trøster mig med den i Ensomhed; og at gøre sig gældende er ogsaa et Talent; det har jeg ikke.« — »Men,« vedblev Annette, »hele Ulykken er, at Lindal er sikker paa dig, det er din Fortræd. Han skulde bare lide af Skinsyge og Uro, saa blev han anderledes galant end nu.« — »Men,« svarede Sophie, »vilde han da ikke være ulykkelig? og kunde jeg taale det? — Aa hvad!« raabte Annette, »jeg vilde i dit Sted tvinge ham til at elske mig.« — »Nej, Annette,« svarede Sophie: »Tiltvinge sig Kærlighed! hvor er det muligt? Nej heri har jeg hans første Kones Eksempel til Advarsel. Han selv har i vor Kærligheds første Tid fortalt mig om sit Forhold til hende. Han sagde, at han ikke formaaede at gengælde hendes lidenskabelige Kærlighed, at den stille Hengivenhed, den Taknemmelighed, han følte for hende, var hende ikke nok. Hver Dag overøste hun ham med Bebrejdelser, udspejdede hvert hans Skridt, tog af det uskyldigste Anledning til Mistanke, var udeligkat nok til at lade ham høre, hvorledes hun, som en

ung, rig Enke, bestormet af Friere og Tilbedere havde valgt og selv nærmet sig den fattige Officer, der, ubemærket og uden Udsigter i Fremtiden, intet ejede uden bitre Erindringer om en forsvunden glimrende Bane i Udlandet. Saaledes fjernede hun ham ganske fra sig, og fortærede sit eget Liv, medens hun forbitrede hans. Maaske, saaledes sagde han selv, havde hans hele Kærlighed, alle hans Ønsker netop derfor vendt sig til mig, som en ung, uskyldig Pige, med et fromt, fordringsløst Sind, med . . . Jeg vil skaane dig for at høre mere af de smukke Ting, han sagde mig ved denne Lejlighed, men i min Erindring gemmer jeg hver Stavelse af disse kære Ord og hele denne lykkelige Aften. Vi var paa en Koncert paa Teatret, med Kusine Lotte, i hendes Loge. Lindal og jeg sad sammen paa den bageste Bænk, vi talte hele Tiden med hinanden ganske sagte, saa ingen bemærkede det, saalidt som at han tog min Haand, og holdt den hele Tiden, skjult af mit lange Shawl.« — »Naa!« udbrød Annette: »Det var da en skammelig Synd mod den gode Musik, som I følgelig slet ikke hørte paa!« — »Nej!« svarede Sophie smilende: »Meget hørte vi rigtignok ikke efter den, men det er besynderligt, at flere af de Temaer, vi den Aften saaledes hørte, uden at tænke derpaa, dog uvilkaarligt har indpræget sig saaledes i min Hukommelse, at jeg straks har kendt dem igen, naar jeg siden har hørt dem, og altid er blevet — ah! jeg ved ikke selv, hvorledes — til Mode ved disse Toner.«

Sophie tav, hensunken i Tanker, Annette gik nogle